

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

Modern tudás, modern Magyarország

Fókusz

Magyarország megújulásának elengedhetetlen feltétele a versenyképes tudást nyújtó felsőoktatás megteremtése. Az ország sikerének és felemelkedésének záloga a friss és alkotóképes tudás állandó gyarapítása, amely elképzelhetetlen a munkaerőpiaci elvárásokkal összhangban álló, a gazdaság és társadalom tényleges igényeihez igazodó, modern felsőoktatás nélkül.

Háttér

A minőségi felsőoktatás az ország versenyképességének egyik hajtóereje. Küldetése a nemzet szellemi és gazdasági fejlődésének megalapozása, célja a versenyképes tudás átadása és gyarapítása. A magyar felsőoktatás **jelenleg minőségi, szerkezeti és működési problémákkal küzd**, ezek megoldása érdekében az ágazatban elengedhetetlenül szükségesek a reformintézkedések. A hazai felsőoktatási rendszer rendkívül összetett problémakörrel néz szembe, **a minőség, az állami szerepvállalás, az intézményi struktúra és a képzés egyaránt újjászervezést igényel.**

“Sarokkövek”

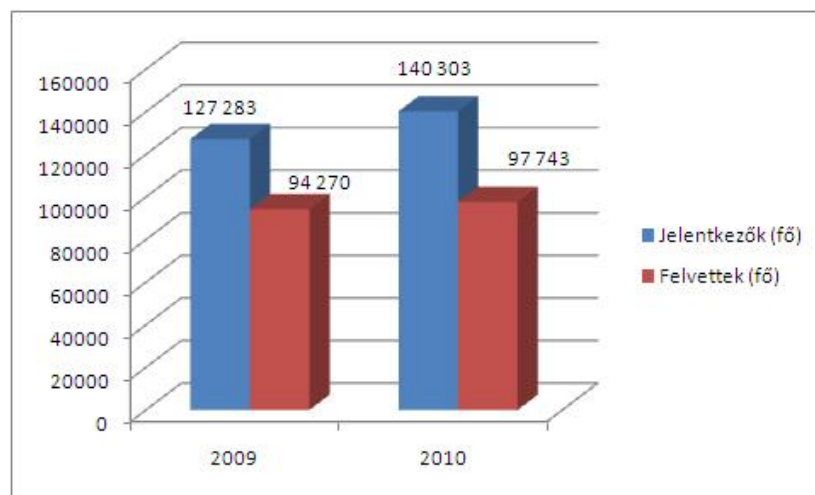
A felsőoktatásban hiányzik a világos ágazati minőségpolitika. Az oktatás **minősége több intézményben csökkent** az oktatói és hallgatói teljesítmények színvonala egyenetlen. Az értelmiségi szerepre való szocializációt, a hallgatói közösségek, valamint a csoportmunkára való képesség megfelelő kialakulását a felsőoktatás tömegesedése és elszemélytelenedése nehezíti.

Az állam felsőoktatással kapcsolatos irányítói, hatósági, finanszírozás-szabályozói és fenntartói funkciói tisztázatlanok, **az állami elvárások nem rögzítettek.** A felsőoktatás jelenlegi **jogi szabályozása bonyolult**, nehezen áttekinthető, ellentmondásokkal terhelt. A finanszírozási rendszerben - az elosztás egyenetlensége miatt - a források mértéke bizonyos esetekben csak a szinten tartáshoz elegendő, az oktatás és kutatás minőségének javításához kevés. A magyar felsőoktatás versenyképességének fejlesztéséhez a rendelkezésre álló források hatékonyabb

felhasználása, a meglévő tartalékok feltárása, egyes területen azonban a források bővítése szükséges. A közbeszerzések, a PPP beruházások, a pályázatok forrásainak felhasználása bonyolult, lassú és sokszor igen gazdaságtalan.

Az intézményi struktúra is megérett a reformra, a felsőoktatás szerkezete elavult. Az **egyetemek/főiskolák száma nagy, a szervezeti struktúra elaprózott**. Ez a belső szervezeti felépítés is rontja a versenyképességet. Megoldatlan az oktatók utánpótlás egyes képzési területeken jelentős oktatói létszámhiány tapasztalható. Az oktatók javadalmazása nem tükrözi maradéktalanul a valós teljesítményarányokat.

Jelentkezők és felvettek 2009-2010

Forrás: felvi.hu

A közoktatási rendszer problémái (demográfiai hullámvölgy az oktatás egyenetlen színvonala, gyenge pedagógus utánpótlás) éreztetik hatásukat a felsőoktatásban is. A **műszaki, természettudományos és idegen nyelvi ismeretek hiánya** egyre inkább nehezíti a gazdaság fellendülése szempontjából kritikus területeken a hallgatói létszám növelését. A versenyszférában – különös tekintettel arra, hogy a multinacionális vállalatok generálják a legnagyobb keresletet – jelenleg a műszaki végzettség iránt jelentős az igény. Ennek hazai képzési szerkezet nem felel meg, aminek az is oka, hogy az elmúlt időszakban a felsőoktatás első sorban humán területek irányába terjeszkedett.

A felsőoktatásban folyó **gyakorlati képzés elavult infrastruktúrával zajlik, színvonala egyenetlen**.

Az utóbbi években **a vizsgakövetelmények, a teljesítési elvárások fellazultak**, amely a hallgatók jelentős részében gyenge motivációt, a képességek kibontakoztatásának elmaradását,

versenyképességi, terhelhetőségi hiányokat eredményezett. A nem rendszerszerűen működő tehetséggondozás megnehezíti a valódi tehetségek kiválasztását.

A hazai felsőoktatás nemzetközi szerepvállalása sem tisztázott, **rendezetlen a magyar egyetemek/főiskolák beilleszkedése a nemzetközi képzési rendszerbe**. Szabályozásra szorulnak a külföldi felsőoktatási intézmények magyarországi, valamint a magyar intézmények külföldi képzései és a közös képzések.

Összegzés

Magyarország felsőoktatási rendszere nem versenyképes. Ennek megváltoztatásához az elkövetkezendő években nem a felsőfokú végzettségűek számát kell növelni, hanem a képzés belső arányait, szakmai összetételét és minőségét kell a gazdaság és társadalom tényleges igényeihez és jövőbeli céljaihoz igazítani. A kormány célkitűzése egy, a piaci igényekhez igazodó, minőségi szolgáltatást nyújtó és színvonalas felsőoktatás megteremtése, amely képes hozzájárulni Magyarország versenyképességének javításához.

Budapest, 2011. február 25.

Nemzetgazdasági Minisztérium